

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTSTAVLE

for

Ellen Møller

g. Wamberg

Formålet med denne oversigt har været at vedligeholde den slægts- og familiefølelse, der prægede hendes og Fr. Chr. Wambergs hjem gennem 40 år på Søtoften 4 A i Gentofte - - et sammenhold, der har været karakteristisk for slægten gennem generationer, og som også bør holdes levende blandt deres 13 børnebørn og idag 11 oldebørn.

Virum 1978

Rigmor Wamberg

Ellen Møller var født på Baslandgaard, Ørum sg. 31-3-1886. Hun voksede op i Vridsløse og blev 27-5-1914 g.m. Fr. Chr. Wamberg, der som civilingeniør netop havde faet stilling i Ballybumion på Irlands vestkyst. Efter krigens udbrud kom de til London og først i 1919 vendte de tilbage til Danmark, hvor Fr. Chr. Wamberg blev ansat ved Radioen. I beg. af tyverne tilbragte de et studie-år i Paris og også senere var især hans liv præget af rejser til udlandet til møder og kongresser. Huset på Søtoften byggede de i 1928, og her samlede de venner og familie efter de traditioner de begge havde bragt med fra deres respektive hjem i Vridsløse. Ellen Wamberg, som af hele familien blev kaldt "mummy" døde 1-4-1965, dagen efter sin 79-års fødselsdag.

Hendes fader var:

Hans Sophus Christian Marius Møller f. 27-4-1852 i Kbh, hvor hans far da var bestyrer af Trinitatis Sogns Borgerskole. Han var vokset op i Ulbjerg og senere Bælum præstegård, og da familien flyttede til Hyllested (v. Næstved) blev han landvæsenselev på Holsteinsborg og siden inspektør (?). Den 12-4-1883 blev han i Hyllested viet til Petra Herreborg (se s.5) og ved svigerfamiliens hjælp købte han Baslandgarden på Mols. Det var imidlertid darlige tider for landbruget, og forbedringer på gården, bl. a. et nyt mejeri, slugte så mange penge, at Petra H.'s svoger, gross. Julius Cæsar Jeremias Jensen, 1842-1903, der optrådte som "overhoved" for familien, i 1893 sagde stop, og garden blev solgt. Marius Møller fik stilling som landbrugslærer ved Flakkebjerg Institut, mens familien måtte bo i Slagelse. Her sang Petra for de gamle i Slagelse Ny Kloster

og traf derved en Frk. Goos, hvis nevø, den senere Justitsminister, Frøff. Aug. Goos, skaffede Marius Møller ansættelse som bogholder på Vridsløse Fængsel i 1898 til han gik af i 1922. Han døde 16-1-1934 i Kbh. og blev begravet på Bispebjerg kirke.

Petra og Marius havde 5 Børn:

- 1) Knud, f. 6-1-1884, d. 16-5-1886
- 2) Ellen, f. 31-3-1886, g.m. Chr. Fr. Wamberg
- 3) Astrid f. 2-2-1888, d. i USA 1968. Hun udvandrede med sin mand, Otto Klein, og deres 3 børn lever i USA.
- 4) Inger Møller, f. 31-10-1889. Hun blev uddannet til sygeplejerske i England og virkede senere som privatsygeplejerske herhjemme.
- 5) Ejnar, f. 21-5-1891, d. . Han udvandrede også til USA, hvor han blev g.m. Otto Kleins søster, Hilda K. f. 9-11-1894. Af deres 8 børn har Einar (Eja) Møller, f. 23-8-1915, flere gange besøgt Danmark.

Marius Møllers oldefar

Mouritz Christensen Møller kom fra Jylland og var 1762 bryggersvend hos Jürgen Fridrich Werligh, Klædebo Kvarter No 229. Den 18-11-1767 får han borgerskab som brændevinsbrænder og bliver 3 uger efter, 9-12-1767 gift i Frue Kirke med brændevinsbrænder Peter Mohr's, Anna Slenting (ell. Sligting) ^{enke} og bor i Peder Hvidtfeldtsstræde.

Deres Søn

Frederik Christian Møller bliver døbt i Frue K. 12-2-1770. Faddere er to bryggere, Lauritz Stephansen i Badstuestræde og Peder Ortenfeldt i Bro-

læggerstræde, tømmervester Ole Hald. Gudmodre er præstens kone, Maria Glud f. Wolff og Snedker Guldbergs kone.

Fr. Chr. Møller gik ind i hæren. 1805 er han premierløjnant i Jydske Regn. i Aalborg og søger 18-1 tilladelse til at gifte sig. 23-2-1805 bliver han viet til Margrethe (Frederikke) Utilie Astrup, 1780-1852 (se s.10), "copulerede hjemme i Huuset efter Kongel. Bew." Han bliver senere forflyttet til Kbh., bliver Oberst 1837 og får sin afsked 1842. Død i Kbh. 12-8-1855. På bevarede attester tituleres han Oberst von Møller, fordi militærpersoner "havde rang", hvad f. eks. præster ikke havde.

De havde 5 børn:

- 1) Sophie Frederikke, f. 1805, d. før 1866
- 2) Sara f. 1811, g.m. kgl. skuespiller Christoffer Hvid, enplatter, Nanna Christine Utilia Hvid, f. 1836
- 3) Frederikke Adolphine f. 1815
- 4) Frederik Adolf Christian , f. 1817, se nedenfor
- 5) Caja Caroline, f.1820

Frederik Adolf Christian Møller var Marius Møllers far. Han blev født i Kbh. 1-4-1817 og blev student (priv.) i 1834 - hans eksamensbevis er underskrevet af Øehlenschläger ! 1841 blev han cand. teol. og 1843 bestyrer af Holæns Borger-skole, 1846 af Trinitatis Sogns Borger-skole. Samme år, 14-11-1846, bliver han i Helliggejst g.m. Marie Cecilie Eltong, f. 18-12-1818, d. 29-12-1849, d.a. prokurator Peter Eltong og Petrea Magd. Holm. De fik en datter, Otilie Møller, som blev g. m. distriktslæge i Hjørring, Niels Christen Heerfordt, en søn var øjenlægen Christian H.

Fr. Møller blev gift 2. i Bogense, 14-11-1851 med Wilhelmine Marie Baadsgaard, 1826-1903 (se s. 8) og i dette ægteskab var der 4 børn:

- 1) Marius M. f. 1852, se foran
- 2) Elisabeth (Mammays "tante Lis i Norge"), f. 7-6-1853 i Kbh., d. 22-1-1938 i Oslo, g. m. den langt ældre norske gross. Georg Adolf F. Jenssen, 1826-1907, ingen børn.
- 3) Sofus M., f. ca. 1855, forlod omkring 1890 sin familie og drog til Amerika. Hans kone Ulla og børnene Fritz og Lis fandt et foreløbigt hjem på Baslandgaarden hos svogeren Marius Møller.
- 4) Johanne Sara Møller, f. 2-4-1860 i Ulbjerg, d. 30-6-1948. i 1890 g.m. lægen i Rude v. Næstved, Fr. Aug. Berlewe-Nix, 1847-1919, s. a. arrestforv. i Haderslev, Daniel Fr. Aug. Nix; cand. med. 1873, dr. med. 1882 og titul. proff. 1900. Sønnen Henry B-N var cand. pharm. og tehandler i Kbh. og datteren Emma blev g. m. en bror til skuespillerinden Bodil Ipsen

Fr. Møller blev sognepræst i Ulbjerg 1858, provst 1863, kom til Bælum 1865, og endte 1868 i Hyllested v. Næstved, hvor han fejrede 25-års præstetjubilæum i 1883 og modtog en takadresse fra Hyllested menighed, den har Inger Møller. I 1888 tog han sin afsked og flyttede til Lillenæstved, hvor han døde 20-7-1905.

Petra Herreborgs slægt

Petra Alalie Herreborg, Ellen Møllers moder (s. 1), var født i Kbh. 11-3-1858 i en velhavende familie af mange guldsmede og andre forretningsfolk. Efter Marius Møllers afsked fra Vridløse boede de i Hesseløgade på Østerbro og her døde hun 28-3-1940, 6 år efter manden.

Hendes oldefar var

Mads Christensen Herreborg, f. ca. 1714. Man hører første gang noget om ham, da han bliver portner ved Christianshavns Straffeanstalt (Tugt, Rasp og Forbedringshuset, d.v.s. han bliver 24-10-1766 "efter Kongens Allernaadigste Tilladelse copuleret i Huuset" (Børnehusets kirkebog) til Anna Kierstine Nielsdatter, enke efter Arild Agerschou, den forrige portner, og fik vel dermed stillingen, som i dag næppe ville virke tiltrækkende: i 1791 var portnernes løn fri bolig plus 80-140 Rdl. årlig! Boet efter Mads H. viser da også en saldo på knap 35 Rdl. Han efterlader sig bl. a.:

1 stueur i rødt malet "fouteral", vurd. til 8 Rdl.

1 dragkiste til 5 Rdl.

1 spejl og 3 lampetter

adskill. porcelain

en gl. kobber "Thekiedel"

en gl. hat og "~~Peruque~~" "Peruque", resten har åbenbart ikke været umagen værd at vurdere.

Da Mads H. bliver portner i 1766 er tilstanden på Rasp- og Børnehuset mildest talt uholdbar. Der kunne være 500 fanger, og i 1777 er der 26 ukonfirmerede børn og 7 mødre med 10 børn. De fleste fanger sad for tyveri og betleri, andre for mord, drab, forsøg på selvmord (!), barnemord og løsagtighed.

Desuden brugte fattigvæsnet at indlægge betlere på sygestuerne. I "Københavns Skilderi" 1786-87 omtales Børnehuset, og man kritiserer den store sygelighed, som skyldes savnet af tilstrækkelig drikkevand, dårlig ernæring og beklædning. I 1786 er det særlig galt, da dør ialt 190 personer af "blodgang", desuden 2 mestre og 2 portnere.

Inspektør ved Rasp- og Børnehuset er, da Mads H. bliver portner, Johan Øst (d. 1790) og læge er Fr. Gabriel Gottlieb Sibbern (1794), far til proff. Fr. Chr. Sibbern (d. 1872). Øst bliver 1781 afløst af den mere fremsynede Hans Kofoed, der er jævnaldrende med Gravers Baadsgaard, som samme år kommer til Viborg Tugthus og som 1793 opkalder sin søn efter ham, Hans Kofoed Baadsgaard.

Mads Herreborg og hans 2. kone Anne Christersdatter Schierping, f. ca. 1737, bliver i 1784 begge ofre for den grasserende sot i Børnehuset. Han dør 26-2-1784 og hun knap en måned efter, 24-3. De efterlader kun en 9-årig søn, Christian Herreborg, f. 9-2--1775. En datter, Serine, f. 20-2-1771 nævnes ikke og er åbenbart død tidligere. Sønnen bliver sat i huset hos mosteren, Karen Schierping, g.m. sergeant (Lange ?), der bliver hans værge.

Christian Herreborg, f. 9-2-1775 i Børnehuset, død 1-1-1850 (Ass. Kgd.)

Han bliver sat i guldsmedlære og får borgerskab som frimester 21-2-1806.

1780-1867

Han var gift med Gjertrud Marie Svendsen og havde 5 børn:

1) Christian Fr. Herreborg, f. 1809, d. 9-1-1848, borgersk. som guldsmed

1834, gift 2 gange. af de 4 børn er 2 sønner guldsmede,

Theodor H. 1836-94, og Georg Richard Chr. H.

- 2) Carl Julius Herreborg, f. 4-10-1812, d. 23-7-1877, borgersk. som gulds.
1842, arbejder (Bøje, Danske Sølvmarker): spiseskeer K.M.
1848 og 1871, disk og oblatæske i Vrangstrup K. Desuden skån-
kede han alterkalken til Johanneskirken 1861. Han blev 1839
g.m. Regine Luise Schaff og drog til Moswa, hvor broderen
Adolf^{er} juveler.
- 3) Adolf Theodor H. ,se senere
- 4) Aaalie Henriette Conradine H. f. 6-4-1817, d. 10-3-1899, g. m. guldsmed
Andreas Petersen, 1812-1902
- 5) Marie Sørine Laurentine H.

Adolf Theodor Herreborg var født 1814 i Kbh. og døde smst. 16-12-1876.

Omkring 1840 rejste han til Moskwa som juveler og blev her gift med Annette Richter, f. ca. 1825 i Rusland og død af barselsfeber efter det 9nde barns fødsel d. 9-2-1863 i Kbh. I 1853 ell. 54 vendte de hjem til Danmark.

Deres 9 børn var:

- 1) Vladimir Herreborg, f. 8-1-1846, d. 21-6-1909. Gift i Kensington, Surrey, England m. Rose Mul-Rayney, f. 21-12-1850 i Irland, d. 17-6-1911 i Kbh. (Ass. Kgd.). Af deres 6 børn vendte de 5 tilbage til Danmark.
- 2) Marie Julie Cathr. H. 1847-1922, g.m. fætterten Otto ludvig Fr. Herreborg.
- 3) Emil Heinrich Adolph H. , f. 1849 d. 1852, forulykket.
- 4) Carl Chr. ~~Frits~~ Frits H. 1853-1928, gross. g.m. Christine Gericke
- 5) Camilla Laura Sophie H. 1854-1932, g.m. gross Julius Cæsar Jeremias Jensen. Tante Emmy og Tante Olga kom på Søtoften og virkede som ældre meget originale, de var deres døtre.

6) Petra Amalie H., se side 1

7) Emma Regine Victoria H. 1860-1936, g. Schweitzer, mor til Karen Schweitzer,

g. m. Apoteker Luis Foersom

8) Alexander Nicolavitch H. d. 1930 var 3. g. m. Charlotte Rüt, f. Noer,

og far til Alexander Petrowitch (Alex) Herreborg, f. 22-1-1922

9) Annette Herreborg, f. 1865 havde sønnerne Ture og Otto Schackner. Efter

sin skilsmisse fra Tures far, boede også hun en tid på Bas-

landgården hos søsteren Petra og Marius Møller.

Wilhelmine Baadsgaards slægt.

Wilhelmine Marie Baadsgaard, g. m. Fr. A. Chr. Møller (s. 3). var f. i

Klh. 10-4-1826 og døde i Lillenaestved 10-6-1903.

Hendes farfar

Gravers Nielsen Baadsgaard var født i Mønsted 12-4-1753 som søn af Niels

Christensen og Maren Knudsdatter. Han blev exam. jur. 1783 og var 1781-1811

inspektør ved Viborg Tugthus og desuden Stifsrevisor.

Viborg Tugt- og Manufakturhus blev taget i brug 1743. Arrestenterne var

"alle gemene personer, som i Nørøejylland ere idømte bøder, de ikke kunne

betale, ligeså lejermaalsbøder, utro og modvillige tjenestefolk, løsgængere

og betlere, børn, som ere ulydige og opsætsige mod forældre og værger. Og-

så Viborgs fattige, som ikke kan ernære sig, kan anbringes der til arbejde;

folk som ikke kan ernære sig, kan mælde sig til frivilligt arbejde, de skal

have et værelse for sig selv og 6, 5, 4, sk. da-glig efter deres fortjene-

ste.- De øvrige fanger faa i sk. da-glig, når de er på vand og brød 2 sk.

daglig til derfor at købe sig mad hos spiseimesteren. - Ingen maa belrejde

eller kaste nogen slags forhaanelse paa nogen af de betjente, arbejdere eller fattige, at de arbejder i manufakturhuset med arrestanter; sker det bør (vedkommende) tiltales og paa haardeste afstraffes."

Manufakturhuset forarbejdede vadmel og uldne strømper til arrestanter og lemmer, lærred og linned, ogsaa til at sælge, desuden baj, ry, chalon og omhænge til senge, endelig bolster, olmerdug, cattuner, klæde og sækketøj.

Arrestanter og lemmer kunne ogsaa arbejde til byens og andres nytte for billig og talelig betaling af vedkommende, som til at jævne og brolægge gaderne, sætte stendiger om byen i stedet for "risgjerdsel" - - "og hvad enhver daglig kan fortjene beregnes tugthuset til indtægt".

I sammenligning med Christianshavns Tugthus (s. 5) var det en lille og efter tidens forhold mere human institution, i 1763 var der 53 fanger, som steg til 113 i 1822.

Gravers Baadsgaard blev 15-4-1785 i Viborg g. m. Mette Marie Hensemans 1759-1832 (se nedenfor). Han døde 28-5-1822 og blev begravet i Domkirken. Hans søn, Wilhelmines far

Hans Koføed Baadsgaard var født i Viborg 12-11-1793 og døbt i tugthusets kirke. Han blev student i Viborg 1814, cand. jur. 1818 og året efter kopist i Direktionen for Statsgælden og Den Synkende Fond. 1830 blev han byfoged i Bogense, 1840 cancelliråd og i 1847 virkelig justitsråd, død 6-4-1861. Sønnen Fr. Wilh. B., 1832-1922 blev cand. jur. 1861 og var g. m. forfatterinden Alfrida Baadsgaard, f. Madsen, 1839-1912. Om datteren Wilhelmine se s. 3 - H. K. Baadsgaard blev 1825 g. m. Elisabeth Shuerer von Waldheim. om hende se side 17.

Mette Marie Hensemans slægt.

Mette Marie Hensemans blev født 31-12-1758 i Øster Tørslev v. Randers.

I kirkebogen står: 23 Jan. (1759) blev min Datters Daaf konfirmeret, som var hjemmedøbt ved Navn Mette Marie. Død i Viborg 29-10-1832. som enke efter Faderen var
Gravers Baadsgaard (se s. 9)

Christian Frederik Hensemans, der da var kapellan hos sin fader i Ø. Tørslev.

Han blev student i Randers 1746 og cand. teol. 1757 og var g. m. Margrethe Friis. 1759 blev han præst i S. og Nr. Onsild syd for Hobro og døde her 24-10-1764.

Hans far, Mette Maries farfar var

Hans Christoffer Hensemans, f. 25-1-1687 i Aarhus, muligvis søn af en "hører" i Randers. han blev student i Randers 1705, cand. teol. 1711 og præst i Ø. Tørslev 1721, døde 1763. Hans ældste søn Jacob H. 1717-1765 blev præst i Vindblæs.

Margrethe Ottilia slægt.

Margrethe Astrup, g. m. Oberst Fr. Chr. Møller,^(s.3) nedstammede fra en lang række nordjydske præster, helt tilbage til 1600-tallet. Hun var født i Viborg og døbt 15-1-1780, opkaldt efter faderens 1. kone, og døde i Kbh. 13-8-1852. Hendes far fik 1802 bevilling til at hun måtte gå i lige arv med sin eneste bror, Cay Astrup, der var major.

Hendes far var

Frederik Astrup, f. 27-10-1727 i Astrup, søn af cand. teol. og degn Andreas Astrup og Inger Pedersdatter Elkjær. Han blev student i Viborg 1749 og blev 1754 præst ved Viborg Tugt- og Manufacturhus. Fundatsen af 1743

viser dog, at det ikke var en stilling man stiftede familie på:-

" Hvilken skikkelig studiosus, som af biskoppen dertil kan findes dygtig og bekvem, og vil paatage sig at forrette præsteembedet i tugthuset, uden løn og betaling i 3 aar, maa dertil ordineres og kaldes, imod at kongen ved de 3 aars tro og forsvarlig tjenestes endskab vil give ham et godt convenient, enten købstads- eller landsbypræstekald; og imidlertid nyder han fri logemente, lys og varme i manufacturhuset for at . . . være ved haanden, og nyder hvad offer betjentene eller nogen anden vil meddele ham højtidsdagene, item af bryllupper, barsler og ligfærd, saavel som og til en præstekjortel aarlig af tugthusets kasse 25 rdl."

I 1759 efterfølger han Chr Albert Sadolin som præst ved Graabrødre Kloster, og bliver samme år l. g. m. Margrethe Otilie Hansdatter, der dør barnløs 1775. Efter nogle år, fra 1774, ved Sortebrødre Kloster, bliver han 1781 stiftsprovst ved Domkirken og udnævnes 1812 til titulær biskop. Død 21-1-1817. Han var stærkt grebet af den Herrnhutiske bevægelse og medlem af bevægelsens "broderskab" i Kbh. og bliver omtalt som en "dygtig og værdig mand". Sin anden kone finder han da også i en herrnhutisk præstefamilie i Nordjylland, Sophe Praëm, 1757-1844, hun er altså 30 år yngre.

Sophie Praëms slægt.

Sophie Elisabeth Praëm var født i Øsløs v. Thisted i 1757. Da hendes moder døde allerede 1764 blev de tre små døtre opdraget i Kbh. hos Herrnhuterne hos "søster" Else Marie Hansen. Sophie blev g. m. Fr. Astrup ca. 1779 og døde i Viborg 30-7-1841.

Hendes farfar

Thomas Caisen Praëm var født 6-9-1693 i Refni: ge v. Kerteminde of s. a. præsten der, Cay Madsen Praëm, d. 1697 og Petronelle Kiøhke, 1669-1731 (se s. 14). Han blev præst og senere provst i Hjørdemaal v. Thisted og var g. m. Anna Bagger, 1700-1763, der måske var en slægtning af hans moders anden mand, Poul Bagger. Han døde 12-10-1763 og blev begravet i slægten Praëms begravelse i Tømmerby Kirkes tårn (nabosognet).

1730 forberedte han til student den senere så omstridte herrnhut, mag. Anders Langgaard, der efter sin teologiske eksamen blev huslærer for hans 3 sønner, Claf. senere præst i Tømmerby, Poul, senere fuldm. i Overformynderskabet og ~~af~~ Cay:

Cay Praëm var f. 1724 og d. 1791, formentlig i Kbh. Han blev student 1739, 15 år gl. og cand. teol. 1746.

1752 blev han "informator" ved Vajsenhuset, hvis præst, Enewold Ewald, var en fremtrædende pietistisk prædikant; han var far til digteren Joh. Ewald.

Cay Praëm indgav snart en klage mod spisemesteren angående bornenes spisning. Direktionen svarede, at de "have derudi ikke fundet nogen skiellig Føje eller Grund . . . men have funden hans Skrive Maade højst utilbørlig og lastværdig, og ikke som det sømmer sig et christent Menneske at skrive om et andet, allermindst den der er betroet at undervise unge Børn i Christendom og gode Sæder, og burde foregaa dem med et got og ustraffeligt Eksempel." Han fik sin afsked og blev så præst i Øsløs, hvor han stod som leder af herrnhuterne nord for Limfjorden og selv var "broder" i den københavnske "Societet". Han blev ca. 1754 g.m. sin forgængers datter, Dorothea

Obel, (se a.nf.), d. 17-12-1764. Familiens gravsten på Øsløs kirkegård er små og firkantede som i Christiansfeld. Han ejede selv Øsløs Kirke, men overgav den til sønnen Thomas Praëm, der var snedker.

Det Praëm'ske legat blev stiftet 1669 af Jens Obel Praëm (1796-1870) og hans hustru, Cecilie Onse Bolette Obel (1809-1874) med 10.000 Rdl., hvis renter først skulle tilfalde Sara Hvid f. Møller, f. 1811, Frederikke Møller, f. 1805, Caja Møller, f. 1820 og Wilhelmine Møller, f. Baadsgaard - d.v.s. Oberst Fr. Chr. Møllers døtre og svigerdatter; dernæst Nanna Hvid, Otilia Heerfordt, f. Møller, Lis Jenssen, f. Møller og Johanne Berleme-Nix, f. Møller. Senere skulle renterne uddeles til "ugifte Fruentimmer, hvis Kaar ikke svarer til deres Opdragelse." Den forringede kapital er nu indgået i Kbh. Magistrats pulje af små legater. Jens Praëm var forhenv. byfoged i Drammen og vistnok fætter til Marg. Astrup.

Dorothea Obels slægt

Dorothea Cathrine Obel var født i Øsløs præstegård, hvor hun også døde 1764 som præstekone. 1744 var hun i ^{besøg} hos nabopræsten i Tømmerby og traf her mag. Anders Langgaard, nu præst i Klim, og andre herrnhuter og blev vundet for deres lære. Da vognen fra Øsløs skulle hente hende hjem, var hun rejst til Klim og videre væk. Så klagede hendes far, Ole Obel, til biskop Brorson i Aalborg, som skrev til Klim. Mere høres ikke om sagen, så hun kom vel tilbage. I alt fald blev hun jo gift med faderens eftermand, Cay Praëm.

Hendes oldefar hed

Palle Pedersen Vendel, 1590-1662 og var præst i Linå, v. Silkeborg.

Hans søn

Jørgen Pallesen Obel, ca. 1640-1715, var forpagter på Øland Hgd. v. Thisted og g. m. Dorthea Olufsdatter.

Sønnen, Dorthea Obels far

Ole Jørgensen Obel var født på Øland, 9-7-1680, stud i Aalborg 1701, cand. teol. 1710, præst i Gudum 1713 og i Øsløs 1731, dør her 2-5-1753. Han var

g. m. Sophie Hansdatter Tanche, d. 1761, d. a. præsten i Aaby-Bjergsted,

Hans Poulsen Tanche, d. 16~~8~~⁵⁷ og Bodil Hansdatter. Hendes farfar var Poul Nielsen Tanche, præst i Flade.

Ole Obels 3 sønner blev alle præster: Hans O. i Gudum, Palæmon O. i Sennels og Jens O. i Kollerup; og begge døtre var g. m. præster: Dorothea m. Cay Praëm i Øsløs og Bodil O. med Jørgen Leth i Dalum.

Petronelle Kiøbkes Slægt.

Petronelle Kiøbke, 1669-1731, der var g. m. Cay Praëm i R^efninge^(s. 12) var datter af rådmand i Nyborg, Thomas Kiøbke. Hendes moder, Helvig Rosenberg, f. 1650, d. 25-7-1677, var datter af Jens Madsen Rosenberg, d. 1682. Han begyndte som skriver på Nyborg Slot, blev rådmand i Nyborg og ejer af Risinge Hgd. i 1665 efterfulgte hans Jens Bircherods morfader, Thomas Brodersen, som borgmester i Odense. Han var g. m. Fernille Ottesdatter Langemark, d. 1681 og havde 7 børn. Jens Bircherod skriver i sin dagbog, 29-7-1666, at "intet hus er mere honet og skickeligt i alle maader, saasom Forældrene vaare gudfrygtig ærbarheds faure Exempler for de gamle, og Børnene vaare tugtig Hovidskheds Exempler for de unge."

Elisabeth Margrethe Schuerer von Waldheim's Slægt.

Familien Schuerer von Waldheim skal være indvandret til Danmark fra Bøhmen omkring 1760. Det var lige efter den østrigske arvefølgekrig mellem Frederik den Store af Preussen og Maria Theresia af Østrig, og krigen bølgede frem og tilbage over Bøhmen, der hørte under Østrig.

Joseph Schuerer, der kom herop med sin familie, var glashandler og katolik, og det første man finder om ham er, da han og hans kone, Elisabeth Kerschewacher får døbt en datter i 1762. Næste gang er i 1771, da Elisabeth "Schürs" (Schuerer) bliver viet til glshandler "Joem" Jacob Seemann, hun er altså blevet enke i mellemtiden - med 7 små børn. Med Seemann får hun yderligere sønnen Joh. Benedictus Seemann, dbt. 22-11-1771, og datteren, Veronica Elisabeth S., dbt. 12-2-1773.

Hendes 7 børn med Joseph Schuerer er opregnet i skiftet efter datteren Franzisca Catharina, der 2-7-1783 var blevet g.m. børstenbindermester Johan Nicolai Liefring i Pilestræde 75 og dør barnløs 14-7-1785.

Børnene er:

- 1) Joseph, født ca. 1752 og concipist i det kejserlige cancelli i Wien.
 Muske er han blevet ladet tilbage i Østrig, da forældrene udvandrede til Danmark.
- 2) Peter, f. ca. 1754. Han får borgerskab i Kbh. som glshandler 23-10-1780.
- 3) den afdøde, Franzisca Catharina
- 4) Ignatius, f. ca. 1759. Han er i 1785 "Wiintappere Svend her i Staden".
- 5) Maria Xaveria Theresia nævnes ikke her - hun er dbt. 18-8-1762 i Kbh.

Faddere: Maria Sophia Causade, Philip Bonfils, Adam Lonnersheim, Ferdinand Zuber og Xav. Maybaum.

Xaveria bliver 6-5-1790 g.m. glashandler Hyeronimus Fritzsche.

6) Frantz, f. i Kbh. ca 1763 (se senere)

7) Sophiria, f. i Kbh. ca. 1767

Deres moder, Elisabeth Kerschewacher dør 8-1-1787

De to brødre, Peter og Frantz Schuerer har begge borgerskab som glashandlere i Kbh., ligesom svogeren Hyeronimus Fritzsche, hvis glshandel eksisterer den dag idag. København var en lille by, indesluttet af voldene og familierne var nære naboer, Frantz Schuerer boede Østergade 37 og Fritzsche på Kgs. Nytorv nr. 5 - og deres fælles gang gik til det nye romersk-katolske kapel i Bredgade fra 1783, hvor de optræder uafslædig som faddere og bryllupsvidner for hinandens børn.

Først i 1788 kalder et medlem af familien sig Schuerer von Waldheim, idet en "Dna Schuderer von Waltheim" er nævnt i kirkebogen som bryllupsvidne. Brødrene Peter og Frantz blev gift med to jomfruer Cluin (Clüvien, Klüsing) der var født i Holsten. De hed Anna Catharina Maria og Maria, hvilket forvirrer selv den arme præst i kirkebogen, især da de to par mellem 1782 og 1807 får døbt 16 børn!

Peter Schuerer er den ældste, f. ca 1754 og ca. 1781 g.m. Anna Catharina Maria Cluin, der dør i 1790. Svogeren, Hyeronimus Fritzsche, bliver 8-1-1796 beskikket som tilsynsværge for de fire umyndige børn "for at påse deres Tarv under Ret og Lov, da Samfrænder mistro Afhandling efter deres afgangne Moder, Anne Cathr. Marie Klusing", hvorefter man kan formode, at faderen, Peter S. enten har brugt af deres mødrene arv eller tænker på at gifte sig igen. I ægteskabet var der 6 børn, men kun de 4 var i live i 1796:

1) Elisabeth Catharina dbt. 5-4-1782 d. før 1790

- 2) Joseph, dbt. 11-3-1783
- 3) Peter, dbt. 18-3-1784, d. 1793
- 4) Johan, dbt. 22-5-1785
- 5) Ignatius, dbt 17-6-1786
- 6) Maria, dbt. 14-1-1788

Den anden broder

Frantz Schuerer von Waldheim var Ellen Wamberg's tip-oldefader.

Han var født i Kbh. ca. 1763, men døben står ikke i kirkebogen. Derimod står under 19-10-1788, 25 år efter: "nulloque detecto impedimento matrimonio juncti sunt Franciscus Schuerer von Waltheim et Virgo Maria Cluvinn" d.v.s. der findes intet til hinder for at F.S. og M.C. forenes i ægteskab. Selve vielsen findes ikke, så de er muligvis viet "i hjemmet".

De fik 10 børn:

- 1) Frantz, f. 30-3-1790, dbt. 5-4, død 2-7-1808 som stud.med.af "nervefeber"
- 2) Maria, f. 26-9-1791, dbt. 2-10 (her står i marginen: die mutter heisst Maria, siehe 1807) fadder er udenfor familien en donna Bretschneider.
- 3) Aloysia (=Louise) f. 8-9-1793, dbt. 25-9. bl. fadderne: Virgo Theresia Bretschneider, donna Schütz, Thræn og Mutterbach
- 4) Elisabeth, f. 25-5-1795, dbt. 5-7, bl. fadderne: Virgo Bersøe, Donna Spengler og Mutterbach.

Elisabeth bliver 14-5-1825 i Frue Kirke (!) viet til cand.jur. Hans Kofoed Baadsgaard, der på det tidspunkt er kopist i Direktionen for Statsgælden og Det Synkende Fond. Det er deres datter Wilhelmine Baadsgaard, der 1851 bliver g. m. Ellens Wamberg's

farfar, præsten Fr. Adolf Chr. Møller (se s. 3 og 6)

5) Wilhelm, f. 9-1-1797, dbt. 16-1. Han må være død som spæd, da forældrene

i 1799 får døbt:

6) Wilhelm, f. 26-4-1799, dbt. 13-5

7) Caroline, f. 17-10-1800, dbt. 3-11. Hun bliver g. m. cand. pharm. Ove

Bøggild i Aalborg og har sønnen Osvald Wilhelm Bøggild.

8) Carl Norbert, f. 6-6-1802, dbt. 21-6. Han er også glashandler, desuden

løjtnant (i borgervæbningen?) og dør 17-6-1852 (54 år gl.?)

Han bor da lag Hovedvagten på hjørnet af Grønnegade.

9) Wilhelmina Francisca, f. 25-12-1803, dbt. 24-1. Hun bliver g. m. sin fætter

glashandler Carl Edvard Fritzsche, søn af Hyeronimus F. og

Xaveria Schuerer. Deres datter, Caroline Henriette F. bliver

17-3-1867 i Helliggeist g. m. sin fætter Osvald Bøggild (se

ovenfor), der 1867-77 er missionær i Grønland.

10) Ludvig Georg, f. 20-2-1807

Indtil 1848 var der ikke religionsfrihed i Danmark, og man førte 1816-56

lister over katolikerne i Kbh. med bemærkning om børnenes undervisning -

skoleloven kom jo i 1814. Der siges i 1816 om Frantz Schuerers 8 hjemmelevæ-

rende børn: "samtlige opdrages i den katolske religion, de 5 døtre er kon-

firmerede, Wilhelmine går i skole hos madam Diderichsen p. Østergade og

Carl og Ludvig hos Boserup i Vimmelskiftet."

Navneregister

Astrup, Andreas	10	Møller, Fr. A.	3
" Frederik	10	" Fr. Chr.	2
" Margr. g. Møller	3, 10	" Marius	1
Baadsgaard, Gravers	8	" Mouritz	2
" Hans	9	Obel, Dorothea, g. Praëm	12, 13
" Wilhelmine, g. Møller	4, 6	" Jørgen	14
Bagger, Anna, g. Praëm	12	" Ole	14
Clavin, Elisabeth	16	Richter, Anette, g. Herreborg	7
" Marie, g. Schuerer	17	Rosenberg, Hedvig, g. Købke	12, 14
Elkjær, Inger, g. Astrup	12	Schierping, Anne, g. Herreborg	6
Friis, Margr., g. Hensemann	10	Schuerer, Elisabeth	
Hensemann, Chr. Fr.	10	g. Herreborg	9, 17
" Mette Marie,		" Frantz	17
g. Baadsgaard	8, 10	" Joseph	15
Herreborg, Adolf	7	Slingting, Anna, g. Møller	2
" Christian	6	Svensen, Gjertrud, g. Herreborg	6
" Mads	5	Tanche, Hans	14
" Petra, g. Møller	1, 5	" Sofie, g. Obel	14
Kerschewacher, Elisabeth		Vendel, Palle	13
g. Schuerer	15	Wamberg, Fr. Chr.	1
Købke, Petronelle, g. Praëm	14		
Langemark, Pernille	14		

Materialet til dett hæfte bygger dels på ældre familiemedlemmers oplysninger, dels på kirkebøger, tingbøger og borgeretsprotokoller, desuden på:

Herreborgernes Stamtavle - et foreløbigt udkast fra 1937, udarbejdet af daværende sognepræst i Holeby, H. Elleby, hvis moder var født Herreborg.

Harald Jørgensen: Fattigforsørgelsen i Danmark i det 19' aarh.

Fr. Stuckenberg: Fængselsvæsenet i Danmark I-II

Aarvog for Thisted Amt 1913:

N. Sodberg: Udskiftning af Øsløs Sogns Jorder 1786
do. 1915-16

N. Sodborg: Præsterne i Ø.Vestløs og Arup Pastorat

